

Силабус курсу Професійна етика

Ступінь вищої освіти – бакалавр
спеціальність – 053 Психологія
освітньо-професійна програма – «Психологія»

Рік навчання: II, Семестр: III

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доц. Домбровська Наталія Романівна

Контактна інформація

n.dombrovska@wunu.edu.ua, +380677018855

Опис дисципліни

Дисципліна «Професійна етика» спрямована на формування у студентів системи знань з професійної етики, засвоєння студентами основних етичних концепцій, понять, принципів, методів гуманістичної та професійної етики фахівця, уявлень про види етичних кодексів, отримання вмінь самостійно застосовувати набуті знання в безпосередній практичній діяльності, а також набуття навичок у вирішенні складних моральних проблем груп. Курс «Професійна етика» орієнтує на вміння формулювати цілі і ставити завдання, пов'язані з реалізацією професійної діяльності психолога.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1. Професійна етика як вчення про професійну мораль психолога	Усвідомлення актуальності вивчення професійної етики. Володіти основними категоріями професійної етики психолога, рефлексувати мораль як спосіб універсальної оцінки вчинків та поведінки особистості, усвідомлювати деонтологію як вчення про обов'язок і дотримуватися принципів справедливості та принципів обов'язку перед суспільством.	Тести, питання, есе
2 / 2	2. Історія професійної	Знати основні етапи історії становлення та розвитку	Тести,

	етики	етичних традицій в професійній діяльності психолога Здійснювати аналіз основних етапів становлення «моральних кодексів» та постановня психологічних асоціацій.	питання, есе
4 / 4	3. Принципи професійної етики психолога.	оволодіти особливостями надання психологічної допомоги у відповідності з етичними принципами. знати основні структурні складові та змістові особливості Етичного кодексу психолога.	тести, питання, есе
2 / 2	4. Професійні ризики психологів	Уміти розрізняти, прогнозувати та упереджувати виникнення професійних ризиків у діяльності психолога. Здійснювати пропедевтику професійної деформації і вигорання в роботі психолога.	Питання, ситуаційні завдання, тести
4 / 4	5. Етичні труднощі та помилки психологів початківців	рефлексувати основні помилки психологів-початківців та етичні труднощі, що виникають у процесі професійної взаємодії з клієнтом	Питання, тести, ситуаційні завдання
4 / 4	6. Етичні проблеми окремих напрямків діяльності психолога	Знати методи розв'язання етичних проблем психолога, що можуть виникнути під час виконання фахівцем професійних обов'язків	Питання, ситуаційні завдання, тести
4 / 4	7. Моральні проблеми роботи психолога в особливих ситуаціях.	Володіти навичками робота з людьми в екстремальних ситуаціях і станах, рефлексувати моральні ризики та проблеми роботи з різними цільовими аудиторіями клієнтів.	Питання, ситуаційні завдання, тести
2 / 2	8. Етика психологічних досліджень	Здійснювати деонтологічний аналіз психологічних досліджень. Рефлексувати зв'язок етики та права в психології. Дотримуватися етичних аспектів психологічної діагностики.	Питання, ситуаційні завдання, тести
4 / 4	9. Імідж та етикет психолога	Знати психологічну структуру іміджу професіонала. Диференціювати детермінанти іміджу практичного психолога. Застосовувати психологічні механізми формування атракцій у процесі цілеспрямованого проектування позитивного іміджу психолога.	Питання, ситуаційні завдання, тести

Літературні джерела

1. Антоненко Т.Л. Психологічні засади становлення ціннісно-сміслової сфери особистості майбутнього фахівця: дис. д-ра психол. наук. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. К., 2018. 579 с.
2. Бондаренко А.Ф. Психологічна допомога: теорія і практика: навч. пос. для студентів. Київ: Укртехпрес, 2021. 216с.
3. «Вступ до спеціальності у презентаціях і схемах»: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти рівня «бакалавр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності

053 «Психологія» ОП «Клінічна психологія» / Авт-уклад. Т. В. Палько. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 59 с.

4. Вознюк Н. Етика. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 300 с.
5. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Професійна етика психолога : навч.-практ. посіб. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 204 с.
6. Динаміка цінностей в соціальній роботі / Під ред.Стівена Шардлоу. Київ, 2021. 206 с.
7. Етичний кодекс психолога. URL: <https://druzhba.osv.org.ua/etichnij-kodeks-psihologa-11-28-42-27-03-2019/>
8. Етичний кодекс психологів-консультантів. URL: <https://www.psycounseling.org/ethics>
9. Етичний кодекс Української асоціації позитивної психотерапії (УАПП). URL: <http://positum.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/Етичний-кодексУАПП.pdf>
10. Етичний кодекс Української асоціації психоаналітичної психотерапії (УАПП). URL: <https://www.uapp.org.ua/ethics>
11. Етичний кодекс Української Спілки Психотерапевтів (УСП). URL: <https://usp.community/documentation/40-etychnyy-kodeks>
12. Колтунович Т. А. Етичний кодекс психолога : навч.-метод. посіб.; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : Рута, 2007. 232 с.
13. Католик Г.В. Психологія формування професійної концепції практичного психолога: дис. д-ра психол. наук. Київ, 2017. 353 с
14. Піркова О.Д. Професійна етика психолога-практика. Навч.-метод. посіб. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2021. 150 с.
15. Професійна і прикладна етика : навчальний посібник / [Аболіна Т. Г., Рогожа М. М., Василькевич Я. З., Заболотна В. О., Коцур В. П., Рик С. М.] ; за заг. ред. Коцура В. П. – Препринт. Переяслав-Хмельницький, 2016. 314 с.
16. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / за ред., В.І. Панченко. К: 2019 ВПЦ «Київський університет», 2019. 368 с.
17. Яблонська Т. М., Булатевич Н. М. Етичні виміри діяльності психолога в практиці психологічного консультування. PSYCHOLOGICAL JOURNAL. 2018. №5 (15). С. 237-251.
18. European Association of Psychotherapy (EAP) STATEMENT OF ETHICAL PRINCIPLES. URL: <https://www.europsyche.org/quality-standards/eap-guidelines/statement-of-ethical-principles/>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Професійна етика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по темах 1-5	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-5 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по темах 6-9	Підсумкова модульна контрольна робота по 6-9 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюються за 100-бальною шкалою за результатами виконання кейсу завдань	Оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - виконання відповідного завдання; -20% - захист виконаного завдання.	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Практичне завдання 1 – макс. 25 балів Практичне завдання 2 – макс. 25 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

Самостійна робота здобувача вищої освіти має бути продемонстрована у формі презентації за темою, яка узгоджена із викладачем. Оцінювання рівня підготовки та виступу з презентацією здійснюється за такими критеріями:

90–100 балів – виставляється, якщо тема презентації розкрита повністю на рівні творчого використання останніх публікацій з теми, матеріал викладено змістовно, логічно та лаконічно; під час відповідей на запитання здобувач вільно орієнтується в матеріалі; презентація оформлена відповідно до встановлених вимог.

75–89 балів – виставляється, якщо тема презентації розкрита повністю на рівні аналогічного відтворення, матеріал викладено змістовно, логічно та не завжди лаконічно; під час відповідей на запитання здобувач добре орієнтується в матеріалі; презентацію оформлено відповідно до встановлених вимог.

60–74 балів – виставляється, якщо тема презентації розкрита не повністю, матеріал викладено не змістовно та з порушенням логічного зв'язку; під час відповідей на запитання здобувач посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки; презентацію оформлено відповідно до встановлених вимог.

1–59 балів – виставляється, якщо тема презентації не розкрита або розкрита неповністю та матеріал викладено не змістовно та не логічно; під час відповідей на запитання здобувач не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки. Оформленість презентації не має значення.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
X	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом